

Ekonomi ve Hukuk Buluşmaları – Edirne

Kaliteli Üretim ve Yüksek Kazanç için “A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu”

29 Nisan 2022

İsmet Açıkgöz; EDSİAD Başkanı (konuşma deşifre metni)

Başlığa baktım. Başta iş dünyasının hukuktan beklentileri ama kaliteli üretim yüksek kazanç. Kazançtan bahsediliyor. Biz de onun peşindeyiz. Hem de kaliteli üretim yapmak zorundayız ki kendimizi kabul ettirelim.

Bir gün yazdım. Ertesi gün beğenmedim. Tekrar yazdım. Yani o kadar çok konuşacak şey var ki. bir kere böyle bir teknik konuda Edirne’yi de dahil ettikleri için daha iyi yargı derneğine teşekkür ediyorum.

Katılımcılara da ayriyeten hoş geldiniz diyorum. Şimdi biz TÜRKONFED bin dokuz yüz yetmiş yedi yılında SİYAD Platformu adı altında bir platform kurdu ve her yıl bir konuyu gündem yaparak işliyordu. Yani bir gün siyaset bir gün ekonomi ama bir gün tarım ama bir yıl tarım ama iki bin bir yılında da yargıda AB sürecinde yargı reformunu gündemine aldı ve bir yıl boyunca Ankara Üniversitesi akademisyenlerinin de değerli katkılarıyla bir bildiri yayınladı.

O bildiriye yayınlarken işte bir zirve toplantısı yapıldı. Toplantıda Yargıtay Başkanı Sami Selçuk gelmişti. Orada bir takım saptamalarda bulunmuştu kendince. Şey deneyimlerinde. İşte o gün on üç milyon ailenin olduğunu on üç milyon civarında da dava olduğundan bahsetmişti. O gün biz o bildiriye ben de sabah dörde kadar çalışmıştım yani o akademisyenler masada bulunmuştum. Hiç bilmediğim bir konuda konuşulduğu bir yerde hiç alakası olmadığı halde ben bayağı bir terimlerle böyle yüzleşmişim. O gün o bizim bildirimimizde bu davaların uzun sürmesine ne dikkat çekilmişti? Mesela o günden sonra ombudsman müessesesi kuruldu. Herhalde bu bayağı bir rahatlatı mahkemelerin dosyalarını.

Başvuruların sadeleştirilmesinden bahsedilmişti o zaman. Yani deniyor ki o zaman işte Yargıtay Başkanı'nın söylediği üçte bir dava yanlış mahkemeye açıldığı için mahkemenin önüne geldiğinde yanlış yere gelmişsin kardeşim bu tarafa git şeklinde zaman kayıpları olduğundan falan bahsedilmişti.

Tabii iki sayfalık bir bildiriden bahsediyoruz. Çok geniş şeyler vardı. Şimdi ben hukuk deyince aklıma devletin yaptığı, bizim için yaptığı her türlü düzenleme geliyor. Yani bizim iş hayatımızı insanların birbirleriyle olan ilişkilerini yönetmek için hazırlıkları düzenlemeler geliyor. Bunlar işte adı iş hukuku oluyor. Ticaret hukuku oluyor. kalkınma hukuku oluyor. Sözleşme hukuku oluyor. Banka kuruluyor. Liberal akımı da başka türlü cereyan ediyor.

Bunu yaparken de ülkemizin önde gelen demokratik kitle örgütleriyle paylaşımda bulunuyorlar. Bazen de devlet aklıyla kendi başlarına bu hukuk sistemlerini bizim önümüze koyuyorlar.

Ben mühendisler odası başkanlığı yaptım. Bir deprem oldu. Önümüze yağmur gibi yönetmelikler geldi. Sanki hazırmış bir yerde, ertesi gün yönetmekler arka arkaya geldi. Demek ki devletin şeyini de, dosyalarında düzenleme hep var. Ama o güne kadar niçin gerekmiyorsa onlar gelmiyor. Tabii amaç burada üretene tüketen arasındaki uyumsuzlukları önlemek.

Mesela teşvikle ilgili bir düzenleme yapılıyor. Biz bundan muzdaribiz. Mesela orada şehirler gruplanıyor. Ama bir bakıyorsunuz ki mesela bizi ikinci gruba almışlar.

İkinci grup diyor ki yüksek teknoloji üretim yapar. yapabilir bir bölge. Halbuki bizim ne endüstriyle o kadar haşır neşirliğimiz var. Zaten şöyle bir şey oldu. Biz iki bin dört senesinde Avrupa Birliği projesi vizyon çalışmasında bir sonuç yirmi sayfalık bir sonuçta bölgede tarımın KDV üretmediğini sanayinin sanayi kültürünün olmadığını, daha çok ticaret ve hizmetler sektöründe bu insanların güçlü olduklarından sonuç çıkmıştı. Burada sanayinin hem de ikinci bölgede, hem de yüksek teknoloji üretebilecek bir alan olduğundan bizi, bize böyle bir görev verdi o teşvik sistemi. Ne oldu? Hiç de bir şey olmadı. Arkasından biliyoruz hepimiz. iki bin yedi iki bin dokuz sanıyorum. çevre düzeni planı çıktı. O planda da bize tarımsal bölge statüsü tanıdılar. Öyle bir misyon yüklediler. Fakat bu arada tabii gerekli destekler de olmadığı için o da gelişemedi.

Yani derdimiz büyük. Biz gelişemediğimiz için üzgünüz. Ya bireysel olarak bir takım firmalar bir şeyler yapmaya çalışıyorlar ama organize olunamadığı için bir sinerji yaratılmıyor. Dolayısıyla Sanayi olmadan, yüksek teknoloji olmadan daha doğrusu katma değer üreten üretimler olmadan da bir yerde refahın yükselmesi pek mümkün olmuyor. O şeyde çevre düzeni planında bir madde vardı.

Hani bunlar bunlar yapılabilir. Bunlar bunlar yapılamaz. Sanayi Baba eskiden sonrası yok. Yani öyle bir yok dediysem yani izin verilmiyor. Veyahut her türlü idari engeller var. Orada bir madde vardı. Madde diyor ki burada serbest ticaret bölgesi kurulabilir. Yani onu fark etmişler. Bir girişimcimiz geldi buraya. Serbest bölge kurmak üzere. O kadar mücadele etti. Ama adamın hevesini kırdık. Kaçtı gitti. Kim bilir nerede, nereye konacak bilmiyoruz.

Şimdi bir başka konu var. Bu şeyden farklı mı? Avrupa serbest bölgesinin müteşebbis kişisi. Aynı kişi o kişi gelip burada ha burada da yapacaktı yani. Burada da yapacaktı. Arazi aradı ama adamı mutsuz ettik. Nereye konacağını bilmiyoruz şu anda. Belki tekrar gelir bakalım.

Şimdi bir başka konu Edirne ticarete büyümek istiyor. Son zamanlarda biliyorsunuz görüyorsunuz Edirne'nin ülkenin gündemine oturdu. Yani haberlerde Edirne'ye işte Bulgaristan'dan yüzlerce otobüs geliyor. Hakikaten yüzlerce otobüs geliyor.

İnsanlar buraya alıştı. Çorlu'ya alışveriş yapmaya gidiyorlar ama bizim otellerimizde kalırlar. Yani bizden memnunlar. Bu bölge insanı ağırlıklı Balkan insanı. Balkanlar'dan gelmiş. Ve buraya yerleşmişler. Burada kök salmışlar.

Trakya'nın önemli ülkesinde öyle de Edirne daha fazla. Bu bunları da bir sorunumuz da var bu arada şu arada. Mesela bir düzenleme diyoruz ya bir sorunum var. Mesela Bulgaristan'daki Türk vatandaşı olup da Türk kökenli olup da Bulgar vatandaşı olanların Edirne ili hudutları içerisinde mülk edilmesi mümkün değil. Halbuki karşılıklılık ilkesi diye bir şey var. O kalkmış olmasına rağmen mümkün değil. Mümkün değildir.

Yani idari olarak mümkün değil. Halbuki Yunanistan'dan bir Türk kökenli Yunan vatandaşı Edirne il hudutları içerisinde mülk edinebiliyor.

Ne oluyor? O vatandaşlar Edirne'den değil de daha yüz kilometre ileride Çorlu'dan. İstanbul'dan mülk ediniyorlar. Halbuki onların amcası burada kardeşi burada. Bir türlü bölünmüş bir aile. Gelmişler. Ama böyle bir problem, bir mağduriyet var.

Niçin bu vatandaşlık veriliyor? Yani mülkte alınabilir.

O da mümkün değil. Dört yüz bin dolar. Dört bin dolar. Ya ben bunu biliyorum. Ben bunu konuşuyorum. Doğru mu dedi? Çalışıyor değil mi bu? Şimdi benim en yakınım yani teyzemin kızı almak istedi. Ama İstanbul'daki kız kardeşinin üzerine aldı. Burada şeyi daireyi alamıyor yani. Bunu ben şey olarak da yaşadım. Ya bu mağduriyetin giderilmesi lazım. Aynı zamanda yalnızca Bulgaristan değil, Makedonya'dan, Bosna Hersek'ten orada yaşayan Türk olan ama işte Makedonya vatandaşı olan kişilerin de mülk edinmesi yasak. Edirne için özel. Edirne ve Kırklareli sanıyorum. Ama Yunanistan'dan gelen için bu da böyle bir şey yok, engel yok.

Şimdi nedir bu olay? Biz büyümek istiyoruz. Biz aslında büyük bir fırsatı kaçırdık. Bir nüfus olmadan da bir yerde ticaret filan büyümüyor. Mesela bin dokuz yüz seksen dokuzda o büyük göç hareketinde. O insanları biz Anadolu'ya kaçırdık. Keşke onlar burada kalsaydı. Şu anda Edirne nüfusu herhalde iki yüz elli üç yüz bin olacaktı. O üç yüz bin nüfus da hakikaten ciddi bir iş hacmine yaratacaktı bizim.

Bir kere nüfus demek, müşteri demek. Müşteri yoksa, mesela biz şimdi müşterimizi yurt dışında arıyoruz. Niye? Buradaki potansiyel bize yetmiyor. İstanbul'a gidiyoruz, İstanbul kurtlar sofrası. Dolayısıyla biz daha biraz daha kalitenin takdir edildiği yerde geleceğimizi arıyoruz. Yani şimdi çok anlatılacak şey olabilir. Ben de zaman uzatmayayım.

Çok teşekkür ediyoruz. Bizi bu ekosisteme dahil ettiğiniz için. Edirne'nin de adını orada duyurulacağı için. Teşekkür ediyoruz. Katkıları için tüm teşekkür ediyorum.